

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-792-0143
Dok.: RAJ40104

Besvarelse af spørgsmål nr. 66 af 11. november 2005 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for praksis vedrørende seksualforbrydere, som er idømt en betinget straf med behandlingsdom.”

Svar:

Ved lov nr. 274 af 15. april 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v. blev der gennemført en række initiativer – herunder en øget behandlingsindsats over for personer dømt for seksualforbrydelser - med henblik på en forstærket indsats mod seksualforbrydelser, navnlig seksualforbrydelser begået mod børn.

Ordnningen med betinget straf med vilkår om behandling indebærer, at der som alternativ til ubetinget fængselsstraf fra 4-6 måneder til 1½ år kan idømmes betinget straf, mod at den pågældende undergiver sig vilkår om psykiatrisk-sexologisk behandling i 2 år. Der fastsættes endvidere vilkår om prøvetid og tilsyn af Kriminalforsorgen. Som hovedregel fastsættes der herudover vilkår om, at den dømte i 3-6 måneder efter domsafsigelsen skal have ophold i en af Kriminalforsorgens pensioner. Yderligere vilkår kan fastsættes, herunder om behandling mod misbrug og om, at den dømte ikke må have samvær med eller tage ophold på steder, hvor der opholder sig mindreårige.

Behandlingens målgruppe omfatter navnlig personer, der har begået incest. Også personer, der har begået visse andre seksualforbrydelser, uden at forholdet omfatter vold eller ulovlig tvang, kan imidlertid indgå i ordningen. Ordningen finder f.eks. således også anvendelse på personer, der har begået grovere tilfælde af blufærdighedskrænkelser, eller som dømmes for at have haft samleje med et barn under 18 år, der er den pågældendes plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse. Af slutrapporten vedrørende forsøgsordningen fra marts 2004 fremgår det, at omtrent to tredjedele af de 165 betinget dømte, som i perioden oktober 1997 til oktober 2001 blev behandlet under ordningen, var dømt for samleje med mindreårige m.v.

(straffelovens §§ 222 - 223 a). Af de øvrige behandlede i den pågældende periode var omtrent halvdelen dømt for incest (straffelovens § 210), mens de resterende var dømt for anden sædelighedskriminalitet (straffelovens §§ 228 - 235).

Det er en betingelse for at indgå i ordningen med betinget dom med vilkår om psykiatrisk-sexologisk behandling, at den pågældende er egnet til og motiveret for en sådan behandling. Som det nærmere er omtalt nedenfor, forstås behandlingen i henhold til vilkåret for den betingede dom af et netværk bestående af 3 regionale behandlingssenheder. Behandlingssenhederne deltager også i den vurdering, der inden dommen skal foretages af, om den pågældende er egnet og motiveret for behandling. Motivations- og egnethedsvurderingen foretages således af et visitationsudvalg bestående af en repræsentant for den relevante behandlingssinstitution, en lokal og regional repræsentant for kriminalforsorgen, en repræsentant for den forventede opholdsinstitution, en repræsentant for socialforvaltningen, og – hvis sagen hører under sjællandsregionen – en repræsentant for Justitsministeriets Retspsykiatriske Klinik.

Med hensyn til retningslinjerne for denne vurdering kan jeg i forlængelse af mit brev af 12. maj 2004 til Folketingets Retsudvalg og min besvarelse af spørgsmål nr. 15 af 13. oktober 2004 fra Retsudvalget (alm. del) oplyse, at der på baggrund af den ovenfor nævnte slutrapport er udstedt retningslinjer for visitationspraksis. Af disse retningslinjer fremgår det bl.a., at hvis der f.eks. er tale om ”mange ofre, tidligere recidiv under tilsyn/behandling og ustabil livsførelse”, vil risikoen for recidiv i den ambulante behandlingsperiode være for stor til, at den sigtede vil kunne indgå i ordningen, ligesom ordningens målgruppe ikke omfatter ”entydigt tvangsprægede pædofile seksualkriminelle”.

Hvis det under behandlingen af straffesagen vurderes, at der er mulighed for, at en sigtet kan indgå i behandlingsordningen, foretages der person- og mentalundersøgelse, således at visitationsudvalget har det bedst mulige grundlag for vurderingen af den sigtedes egnethed og motivation.

Det landsdækkende netværk, som forestår den psykiatriske-sexologiske behandling, består af følgende tre ambulante behandlingssenheder: Sexologisk Klinik, Rigshospitalet, Retspsykiatrisk Afsnit, Middelfart Sygehus, og Retspsykiatrisk Afdeling, Psykiatrisk Hospital i Århus.

Behandlingssenhederne i netværket arbejder gennem et multicentersamarbejde og har et overordnet ansvar for den faglige indsats i forhold til behandlingen. Enhederne fungerer autonomt behandlingsmæssigt og forskningsmæssigt, men er forpligtet til at orientere netværket om behandlings- og forskningstiltag, før de iværksættes. Behandlingen varetages af psykiatere, psykologer samt andre, der er specialkyndige inden for psykiatri, psykologi og sexologi.

Den psykiatrisk-sexologiske behandling tilrettelægges individuelt og består af individuel behandling og gruppebehandling. Behandlingen vil primært fokusere på at forebygge ny kriminalitet, men der sigtes også mod at fremme personlighedsressourcer.

Tilgangen til behandlingsordningen har i årene 2002, 2003, 2004 og 2005 (til den 23. november) været på henholdsvis 32, 22, 34 og 15 personer. I 2004 og 2005 var der i gennemsnit henholdsvis 63 og 56 personer i behandling fordelt på de tre behandlingssteder.

Den samlede behandlingskapacitet i netværket er ca. 100 patienter. Denne kapacitet skal dække såvel personer under den ovenfor beskrevne behandlingsordning for betinget dømte, som personer, der idømmes ubetinget frihedsstraf, og som via den særlige visitationsordning i Anstalten ved Herstedvester får behandling på et af de tre behandlingssteder.

Som opfølgning på slutrapporten er der iværksat et nyt forskningsprojekt, som har til formål efter en længere observationsperiode og på grundlag af et større datamateriale at etablere en bedre mulighed for at vurdere effekten af behandlingen. Projektet ventes afsluttet i 2008 og vil bl.a. tilvejebringe oplysninger om de dømtes recidiv.